

פרשת תצוה

וּחְגַרְתָּ אוֹתָם אֲבֵנֵי אֶהָרֵן וּבִנְיָו וּחְבַשְׁתָּ לָהֶם מִגְבַּעַת. וְהִיתָה לָהֶם כַּהֲנֹהַן לְחֻקֹּת עוֹלָם (כֵּט, ט)

יש לחקור בעיקר הדין דבעינן שהכהן בשעת עבודה ילבש בגדי כהונה, אם הוא להכשר הגברא, היינו דלעצם הדין כהן שלו והכשרו לעבודה כך נתנה התורה את כהונתו שיהיה לבוש בבגדי כהונה, או שהוא להכשר העבודה, דעצם העבודה צריכה בגדי כהונה להכשרה, וכי היכי דבעינן לעבודה כלי שרת ה"ב בעינן בגדים.

ונראה להוכיח דשני הדינים הנ"ל ישנם, דבסנהדרין (פג, ב) אמרינן דמחוסר בגדים ששימש במיתה, דכתיב וּחְגַרְתָּ אוֹתָם אֲבֵנֵי וכו' והיתה להם כהונה, בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם, והו"ל זרים ואמר מר זר ששימש במיתה. הרי דלבישת בגדי כהונה הוא מדין הכהן בכיהונו דבלא בגדים נחשב זר.

ואולם ביומא (כג, ב) פליגי ר"י ור"ל אם הרמת הדשן נעשית בד' בגדים או בב' בגדים, ור"ל ס"ל דנעשית רק בכתונת ומכנסים, ואי נימא דבגדי כהונה הם מדין הכהן בכיהונו הרי לזה בעינן דוקא ד' בגדים, דרק ע"י ד' בגדים ביחד נשלם דין הכהן בכיהונו ובפחות מזה הו"ל זר, וע"כ צ"ל דיש דין נוסף דעצם העבודה צריכה בגדי כהונה להכשרה, ובדין זה נראה דכל בגד יש לו דין בפני עצמו ואינם שייכים זל"ז, ולא אמרינן דהם חפצא אחר של ד' בגדים, ולכן בתרומת הדשן איכא רק דין של שני בגדים, דגלי קרא דלאו עבודה היא להצריכה ד' בגדים.

ולפי דברינו מיושבת היטב קושית הגר"ח (בחי' הגר"ח על הש"ס בענין משוח מלחמה עמ' רלט), דביומא (עג, א) אמרינן דמשוח מלחמה לכו"ע נשאל בח' בגדים ואפי' למ"ד דעובד בד' בגדים, דיש דין לבישת בגדים מיוחד לשאלה באורים ותומים ובעינן לזה לבישת ח' בגדים. וקשה דבירושלמי יומא (פ"א הל' א) אמרינן דנשאל בח' בגדים מבחוץ ולא בפנים. ואיך שייך דין לבישת בגדים בחוץ, ועוד דבחוץ אין לבגדים דין בגדי כהונה דומיא דכ"ש דאין מקדשין אלא בפנים, ותירץ דכיון שנתחדש דין לבישה מיוחד לשאלה באו"ת, גם זה נתחדש שיהיה דין לבישת בגדים ללבישה זו אע"פ שהוא בחוץ, עיי"ש.

ונראה דגדר הדבר הוא דדין לבישת בגדים בשעת שאלה באו"ת אין זה מדין בגדים להכשר העבודה, דשאלה לאו עבודה היא, אלא הוא רק דין בהכשר הגברא מדין הכהן בכיהונו דבעינן כהן לבוש בח' בגדים, ובזה לא נאמר דין כלי שרת כלל ולא בעינן פנים.

ועו"ק, דבכה"ג שלובש בגדי כהונה חדשים, איך מותר ללבוש האבנט שהוא כלאים קודם המצנפת, הרי כיון שאינם נעשים עדיין בגדי כהונה לא הותר בהם איסור כלאים, דבשלמא בבגדים שכבר יש להם קדושת כ"ש, כיון שיש דין סדר בלבישה, א"כ בלבישה עצמה יש כבר קיום דין והיא מתירה איסור כלאים ותו ל"ח ככלאים שלא בשעת עבודה, משא"כ בבגדים חדשים דל"ש בהם דין סדר במעשה הלבישה ליהוי ככלאים שלא בשעת עבודה.

ולדברינו נראה לומר, דדין סדר בלבישת בגדי כהונה שייך רק לדין בגדים בהכשר הגברא לעבודה מדין הכהן בכיהונו, דבזה שייך הצטרפות של כל הבגדים יחד שע"י כולם חל דין הכהן בכיהונו. מה שאין כן באידך דינא דבעינן בגדים להכשר עבודה מדין כ"ש, מה"ט סגי בתרה"ד לר"ל ב' בגדים, לא נאמר כלל דין סדר בלבישה, ובמילואים דהוא מקור הסדר לא היתה הלבישה לצורך עבודה, דבימי המילואים לא עבדו הכהנים אלא משה בלבד, ולהכי הוי בגדי כהונה אף דלא נמשחו ושרי איסור כלאים בהם.

פרשת תצוה

מקור: רבי מרדכי אליפנט שליט"א